

УДК 811.161.2'637.625

Драпак О., асистент

БДМУ (Буковинський державний медичний університет), Чернівці

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС ДІЄСЛОВА (НЕДОКОНАНИЙ ВИД) В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ ЯК ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Автор подає зведену характеристику українських дієслів теперішнього часу пострадянського періоду за їхніми граматичними ознаками особи, роду, числа з поясненням англійською мовою для іноземців, коли необхідно вживати і як утворювати цей час дієслів; як ставити запитання до дієслів у цьому часі. Автор також дає необхідні у повсякденному житті дієслова у формі таблиць (схем), переліків, текстів і вправ.

Ключові слова: дієслово, вид дієслова, час дієслова, особа дієслова, рід дієслова, число дієслова, закінчення дієслова, запитання до дієслова, узгодження, вправа.

Дієслово, з огляду на його маркувальну здатність, – дуже важлива складова лексичного складу української мови пострадянського періоду. Вміння номінувати певні процеси, особливо на стадії вивчення мови, – необхідна умова висловлення власної думки, запорука комунікативної спроможності мовця. Тому знайомство іноземців з дієсловами з активновживаного складу сучасної української мови (з огляду на їхню уживаність і популярність) є дуже важливою ланкою у процесі їхнього вивчення української мови. У зв'язку із цим іноземців слід у першу чергу знайомити з активною загальноживаною частиною словникового складу української мови – з номенами, якими вони будуть послуговуватись у першу чергу. У цьому випадку важливу роль відіграє мотивація до вивчення – потреба у знанні тієї чи іншої лексики. Актуальність вивчення популярних у вжитку українських дієслів для іноземців також полягає у необхідності засвоєння основних принципів морфології української мови і розподілу слів на частини мови, в отриманні навичок розпізнавання українських дієслів за їхніми морфологічними ознаками, в узгодженні слів у фразі та у вмінні ставити смислові запитання до кожного слова у словосполученні, що є необхідною умовою для засвоєння курсу української мови (а саме: лексики і морфології). Особа, що вивчає українську мову, повинна: розрізнити основні форми дієслова (інфінітив, наказовий спосіб, ствердну і заперечну форму); змінювати дієслова за особами, родами і часами; ставити запитання до всіх форм дієслів; пояснювати необхідність використання основних граматичних форм дієслова, а також – теперішнього, минулого і майбутнього часів дієслова; звернути увагу на узгодження дієслів з іменниками, займенниками і з прикметниками; застосовувати правила української морфології; формувати фрази з дієсловами та виявляти дієслова у реченні.

© Драпак О., 2014

З метою більш детального вивчення теми, іноземцям повинно бути запропоноване знайомство з мінімальним списком актуальних дієслів-назв найпопулярніших процесів як зі складовою дієслівної системи української літературної мови пострадянського періоду.

Для отримання хороших результатів від виконаної роботи, особам, що знайомляться з українською мовою пострадянського періоду, необхідно дати певні методичні поради для кращого оволодіння матеріалом (уважно читати текст з поясненням, ретельно аналізувати, старанно засвоювати отриману інформацію і засвоювати отримані знання на практиці):

Advice for a foreigner:

Try to read attentively the thesis: «The Present Tense of the Verbs in the Ukrainian Language».

Analyze the given tables and rules attentively.

Pay attention to the forms of the Ukrainian verbs in the Present Tense.

Learn main rules of using and form different types of the Ukrainian verbs.

Memorize tables, rules, questions to the Ukrainian verbs in form of the Present Tense.

Educational aim: the foreigners are to master the Ukrainian verbs (of imperfective aspect).

Your task is to study the given material attentively.

COMMENTS TO THE UKRAINIAN VERBS OF THE PRESENT TENSE

We are going to speak about the Present Tense of the verbs in the Ukrainian language:

- when do we use this tense of the Ukrainian verb and how to form this type of the verb;
- how to put questions to the verbs in form of the Present Tense.

The Present Tense means action which happens constantly (in the moment of speech or often repeated) (e.g. дерево росте, сніг іде, автобус іде).

Verbs in the Present Tense are always imperfective.

Verbs in the Present Tense fall into I and II conjugation (type) (more often we can see verbs of first conjugation) and change accordingly to persons and numbers (e.g. думаю, думаємо, думають, пишу, пишемо, пишуть). Look on the table with ends of verbs of first and second conjugations given below:

Verbs of I type end with:

- I person singular -у (-ю)
- I person plural -ємо (-ємо)
- II person singular -еш (-єш)
- II person plural -ете (-єте)
- III person singular -е (-є)
- III person plural -уть (-ють)

Verbs of II type end with:

- I person singular -у (-ю)
- I person plural -имо (-їмо)
- II person singular -иш (-їш)
- II person plural -ите (-їте)
- III person singular -ить (-іть)
- III person plural -ать (-ять)

If we want to change verb accordingly to persons and singular / plural forms, we must find the Infinitive in the dictionary, delete its suffix **-ти** (sometimes we must change some part of the Infinitive form more) and to add ends, given above. For example:

I type

nucati → *nuc* → *nuu* (first part)

to write

я пишу

ти пишеш

chitati → *chita* (first part)

to read

я читаю

ти читаєш

він / вона / воно

ми пишемо

ви пишете

вони пишуть

(ти) пиши

(ви) пишіть

П type

лежати → леж (first part)

to lie

я лежу

ти лежиш

він / вона / воно лежить

ми лежимо

ви лежите

вони лежать

(ти) лежи

(ви) лежіть

пише він / вона / воно читає

ми читаємо

ви читаєте

вони читають

(ти) читай

(ви) читайте

стояти → сто (first part)

to stand

я стою

ти стоїш

він / вона / воно стоїть

ми стоїмо

ви стоїте

вони стоять

(ти) стій

(ви) стійте

Consonants in verbs can interchange in the process of change accordingly to persons and numbers (conjugation), for example: стерегти – стережу (г – ж), пекти – печу (к – ч), дихати – дышу (х – ш), водити – воджу (д – дж), крутити – кручу (к – ч), косити – кошу (с – ш), лазити – лажу (з – ж), мостити – мошу (ст – щ [шч]), їздити – їзджу (зд – ждж), любити – люблю (б – бл), топити – топлю (п – пл).

Suffixes -ува-, -юва often lose part -ва-, for example: керувати – керую, полювати – полюю, but вживати – вживаю, відпрацьовувати – відпрацьовую, гнівати – гніваю, забувати – забуваю, підігрівати – підігріваю, умивати – умиваю.

Verbs in the Ukrainian language in the Present Tense answer the questions:

1. Що (я) роблю? (What am I doing? / What do I do?)
2. Що (ти) робиш? (What are you doing? / What do you do?)
3. Що він / вона / воно робить? (What is he / she / it doing? / What does he / she / it do?)
4. Що ми робимо? (What are we doing? / What do we do?)
5. Що (ви) робите? (What are you doing? / What do you do?)
6. Що (вони) роблять? (What are they doing? / What do they do?)

As you can see the verb «робити» in these questions also change accordingly to persons and singular / plural forms.

So the phrase «я читаю» answers the question «що я роблю?» Accordingly the verb «читаю» answers the question «що роблю?» The phrase «ти читаєш» answers the question «що ти робиш?» (The verb «читаєш» answers the question «що робиш?») The phrase «він / вона / воно» читає answers the question «що він / вона / воно робить?» (The verb «читає» answers the question «що робить?») The phrase «ми читаємо» answers the question «що ми робимо?» (The verb «читаємо» answers the question «що робимо?») The phrase «ви читаєте» answers the question «що ви робите?» (The verb «читаєте» answers the question «що робите?») The phrase «вони читають» answers the question «що вони роблять?» (The verb «читають» answers the question «що роблять?»)

Verbs coordinating with personal pronouns: *я, ти, ви* can also answer another questions, like given before. For example, when one person tells to another «*я читаю*» («I am reading»), that another person must ask first person «*що ти робиш?*» («What are you doing?») When one person asks another in unofficial form «*що ти робиш?*» («What are you doing?»), that another person must answer: «*я читаю*» («I'm reading»). When one person asks another in official form «*чи ви робите?*» («What are you doing?»), that another person must also answer: «*я читаю*» («I'm reading»).

As there are to many exceptions in practice of change of Ukrainian verbs, will be very useful to look on chart of changing the most popular verbs. On the bottom of every column with changed verb you can see singular and plural form of this verb, used in form of the Imperative Mood. Singular form of verb, used in form of the Imperative Mood agreed with personal pronoun «*ти*» in brackets. Plural form of verb used in form of the Imperative Mood was agreed with personal pronoun «*ви*» in brackets. Some verbs change there stems in process of there change accordingly to persons. Some verbs have not forms of the Imperative Mood. Information about this you can see from the table (chart) with all forms of most usual verbs (in form of the Present Tense and the Imperative Mood) given below. If in the chart you can't see form of the Imperative Mood of some verbs, that is meant, that that verb hasn't such form.

перечитувати (to re-read, read over again, to revise rewrite, я перечитую first part *перечитуй*-ти перечитуюси (I type)
він / вона / воно перечитуює
ми перечитуюємо
ви перечитуюєте
вони перечитують
(ти) перечитуйь
(ви) перечитуйте
лягати (to lie (down) first part *ляга-*я лягаю (I type)
ти лягаєш
він / вона / воно лягає
ми лягаємо
ви лягаєте
вони лягають
(ти) лягайь
(ви) лягайте
сидіти (to sit, to be seated) first part *сид-* (II type)
я сиджу (near p. p.¹ я add cons. Ж)
ти сидиши
він / вона / воно
ми сидимо

переписувати (to copy, to transcribe, to to write out fair, to make a list (of) я переписую first part *переписуй*-ти переписуюси (I type)
він / вона / воно переписуює
ми переписуюємо
ви переписуюєте
вони переписують
(ти) переписуйь
(ви) переписуйте
вставати (to get up, to rise, to stand up) first part *вста-*я встаю (I type)
ти встаєш
він / вона / воно встає
ми встаємо
ви встаєте
вони встають
(ти) вставайь
(ви) вставайте
сідати (to sit down, to sit up, to get into, to get on board) first part *сіда-* (I type)
я сідаю
ти сідаєш
сидить він / вона / воно сідає
ми сідаємо

ви сидите
вони сидять
(ти) сиди
(ви) сидіть
висіти (to hang, II type)
first part *вис-* (near p. р. я – *виш-*)
я вишу
ти висиш
він / вона / воно висить
ми висимо
ви висите
вони висять
(ти) виси
(ви) вистіть
знати (to know, I type)
first part *зна-*
я знаю
ти знаєси
він / вона / воно знає
ми знаємо
ви знаєте
вони знають
(ти) знай
(ви) знайте
вміти (to be able, to know)
first part *вмі-* (I type) over)
я вмію
ти вмієси
він / вона / воно вміє
ми вміємо
ви вмієте
вони вміють
(ти) вмій, р. а.² зумій
(ви) вмійте, р. а. зумійте
вчити (to teach, to learn, to study)
first part *вч-* (II type)
я вчу
ти вчиш
він / вона / воно вчить
ми вчимо
ви вчите
вони вчать
(ти) вчи

ви сідаєте
вони сідають
(ти) сідай
(ви) сідайте
вішати (to hang, to hang up)
first part *віша-* (I type)
я вішаю
ти вішаєси
він / вона / воно вішає
ми вішаємо
ви вішаєте
вони вішають
(ти) вішай
(ви) вішайте
розуміти (to understand, I type)
first part *розумі-*
я розумію
ти розумієси
він / вона / воно розуміє
ми розуміємо
ви розумієте
вони розуміють
(ти) розумій
(ви) розумійте
переробляти (to remake, to make)
first part *переробля-* (I type)
я переробляю
ти переробляєси
він / вона / воно переробляє
ми переробляємо
ви переробляєте
вони переробляють
(ти) переробляй
(ви) переробляйте
вивчати (to learn, to study, to master)
first part *вивча-* (I type)
я вивчаю
ти вивчаєси
він / вона / воно вивчає
ми вивчаємо
ви вивчаєте
вони вивчають
(ти) вивчай

(ви) вчіть
пам'ятати, запам'ятовувати (to remember, to keep in mind)
first part *пам'ята-* (I type) f
я пам'ятаю
ти пам'ятаєш
він / вона / воно пам'ятає
ми пам'ятаємо
ви пам'ятаєте
вони пам'ятають
(ти)пам'ятай
(ви) пам'ятайте
забувати (to forget, I type)
first part *забува-*
я забуваю
ти забуваєш
він / вона / воно забуває
ми забуваємо
ви забуваєте
вони забувають
(ти) забувай
(ви) забувайте
впізнавати (to recognize, to know
(again), I type) first part *впізна-*
я впізнаю
ти впізнаєш
він / вона / воно впізнає
ми впізнаємо
ви впізнаєте
вони впізнають
(ти) впізнавай
(ви) впізнавайте
повторювати (to repeat, to
reiterate) first part *повторю-*
я повторюю (I type)
ти повторюєш
він / вона / воно повторює
ми повторюємо
ви повторюєте
вони повторюють
(ти) повторюй
(ви) повторюйте
передумувати (to change one's mind,
to think (of, about), to ponder)

(ви) вивчайте
first part *запам'ятову-* (I type)
я запам'ятовую
ти запам'ятовуєш
він / вона / воно запам'ятовує
ми запам'ятовуємо
ви запам'ятовуєте
вони запам'ятовують
(ти) запам'ятовуй
(ви) запам'ятовуйте
згадувати (to remember, to recall)
first part *згаду-* (*I type*)
я згадую
ти згадуєш
він / вона / воно згадує
ми згадуємо
ви згадуєте
вони згадують
(ти) згадуй
(ви) згадуйте
нагадувати (to remind (of, about), to
resemble, to look like) first part *нагаду-*
я нагадую (I type)
ти нагадуєш
він / вона / воно нагадує
ми нагадуємо
ви нагадуєте
вони нагадують
(ти) нагадуй
(ви) нагадуйте
думати (to think)
first part *дума-*
я думаю (I type)
ти думаєш
він / вона / воно думає
ми думаємо
ви думаєте
вони думають
(ти) думай
(ви) думайте
вирішувати (to decide, to determine, to
make up one's mind, to resolve, to settle)

я передумую ю first part *передуму-*
ти передумуєш (I type)
він / вона / воно передумує
ми передумуємо
ви передумуєте
вони передумуюють
(ти) передумуї
(ви) передумуйте
розв'язувати (to solve, to extricate,
to untie, to unbind, to undo)
я розв'язую first part *розв'язу-*
ти розв'язуєш (I type)
він / вона / воно розв'язує
ми розв'язуємо
ви розв'язуєте
вони розв'язуюють
(ти) розв'язуї
(ви) розв'язуйте
продовжувати (to continue, to go
on, to prolong) first part *продовжу-*
я продовжую ю (I type)
ти продовжуєш
він / вона / воно продовжує
ми продовжуємо
ви продовжуєте
вони продовжуюють
(ти) продовжуї
(ви) продовжуйте
говорити (to speak, to talk, to tell,
to say) first part *говор-* talk
я говорю (II type)
ти говориш
він / вона / воно говорить
ми говоримо
ви говорите
вони говорить
(ти) говориш
(ви) говорить
розповідати (to tell, to relate,
to narrate) first part *розповіда-*
я розповідаю (I type)
ти розповідаєш
він / вона / воно розповідає

я вирішую ю first part *вирішу-*
ти вирішуєш (I type)
він / вона / воно вирішує
ми вирішуємо
ви вирішуєте
вони вирішуюють
(ти) вирішуї
(ви) вирішуйте
турбувати (to bother, to harass,
to annoy, to trouble, to disturb, to vex)
я турбую first part *турбу-*
ти турбуєш (I type)
він / вона / воно турбує
ми турбуємо
ви турбуєте
вони турбують
(ти) турбуї
(ви) турбуйте
казати (to say, to tell)
first part *каж-* (I type)
я кажу
ти кажеш
він / вона / воно кажє
ми кажємо
ви кажете
вони кажуть
(ти) кажи
(ви) кажіть
розмовляти (to speak (to, with), to
(to, with) first part *розмовля-*
я розмовляю (I type)
ти розмовляєш
він / вона / воно розмовляє
ми розмовляємо
ви розмовляєте
вони розмовляють
(ти) розмовляї
(ви) розмовляйте
обманювати (to deceive, to
cheat, to trick, first part *обманю-*
я обманюю (I type)
ти обманюєш
він / вона / воно обманює

ми розповідаємо
ви розповідаєте
вони розповідають
(ти) розповідай
(ви) розповідайте
брехати (to lie, to fudge, to fib, to tell lies) first part *бреш-*
я брешу (I type)
ти брешеш
він / вона / воно бреше
ми брешемо
ви брешете
вони брешуть
(ти) бреши
(ви) брешіть
стверджувати (to affirm, to assert, to confirm (I type) make) first part *стверджу-*
я стверджую
ти стверджуси
він / вона / воно стверджує
ми стверджуємо
ви стверджуєте
вони стверджують
(ти) стверджуй
(ви) стверджуйте
дзвонити (to ring, to chime) first part *дзвон-* one up,
я дзвоню (II type)
ти дзвониш
він / вона / воно дзвонить
ми дзвонимо
ви дзвоните
вони дзвонять
(ти) дзвони
(ви) дзвоніть
мовчати (to be silent, to keep silence) first part *мовч-* (II type)
я мовчу
ти мовчиш
він / вона / воно мовчить
ми мовчимо
ви мовчите

ми обманюємо
ви обманюєте
вони обманюють
(ти) обманюй
(ви) обманюйте
переказувати (to tell over again, to retell, to repeat, to give the contents, to paraphrase) first part *переказу-*
я переказую first part *переказу-*
ти переказуси (I type)
він / вона / воно переказує
ми переказуємо
ви переказуєте
вони переказують
(ти) переказуй
(ви) переказуйте
заперечувати (to object, to raise (to an objection (to)), to oppose) first part *заперечу-* (I type)
я заперечую
ти заперечуси
він / вона / воно заперечує
ми заперечуємо
ви заперечуєте
вони заперечують
(ти) заперечуй
(ви) заперечуйте
телефонувати (to telephone, to phone, to ring to give a ring, to send a message by (tele)phone) first part *телефону-* (I type)
ти телефонуси
він / вона / воно телефонує
ми телефонуємо
ви телефонуєте
вони телефонують
(ти) телефонуй
(ви) телефонуйте
плакати (to cry, to weep) first part *плач-* (I type)
я плачу
ти плачеш
він / вона / воно плаче
ми плачемо
ви плачете

вони мовчать
(ти) мовчи
(ви) мовчіть
кричати (to shout, to cry, to call out, to holla, **шептати** (to whisper)
to bawl, to roar, to vociferate, to brawl, to clamour) first part **шепч-** (I type)
я кричу first part **крич-** (II type)
ти кричиши
він / вона / воно кричить
ми кричимо
ви кричите
вони кричать
(ти) кричии
(ви) кричіть
шепотати, шепотіти (to whisper)
first part **шепоч-** (I type)
я шепочу я заспокоюю
ти шепочешу
він / вона / воно шепоче
ми шепочемо
ви шепочете
вони шепочуть
(ти) шепочи
(ви) шепочіть
сумувати (to be sad, to grieve (about,
over), to lose heart), first part **суму-** to rejoice) first part **раді-** (I type)
я сумую (I type)
ти сумуєш
він / вона / воно сумує
ми сумуємо
ви сумуєте
вони сумують
(ти) сумуй
(ви) сумуйте
слухати (to listen, to attend, to
be obedient) first part **слуха-**
я слухаю (I type)
ти слухаєш
він / вона / воно слухає
ми слухаємо
ви слухаєте
вони слухають
(ти) слухай
(ви) слухайте

вони плачуть
(ти) плачи
(ви) плачте
шептати (to whisper)
first part **шепч-** (I type)
я шепчу
ти шепчешу
він / вона / воно шепче
ми шепчемо
ви шепчете
вони шепчуть
(ти) шепчи
(ви) шепчіть
заспокоювати (to soothe, to calm down, to
reassure, to assuage, to relieve, to allay)
first part **заспокою-**
ти заспокоюєш (I type)
він / вона / воно заспокоює
ми заспокоюємо
ви заспокоюєте
вони заспокоюють
(ти) заспокоюй
(ви) заспокоюйте
радіти (to be pleased, to be glad,
first part **раді-** (I type)
я радію
ти радієш
він / вона / воно радіє
ми радіємо
ви радієте
вони радіють
(ти) радій
(ви) радійте
чувати (to hear, to feel)
first part **чу-**
я чую (I type)
ти чуєш
він / вона / воно чує
ми чуємо
ви чуєте
вони чують
(ти) чуй (р. а. **почуй**)
(ви) чуйте (р. а. **почуйте**)

виконувати (to execute, to fulfill(l), to carry out, to perform, to act, to play)
я виконую first part *викону-*
ти виконуси (I type)

він / вона / воно виконує

ми виконуємо

ви виконуєте

вони виконують

(ти) виконуй

(ви) виконуйте

показувати (to show, to demonstrate)
first part *показу-* (I type)

я показую

ти показуєси

він / вона / воно показує

ми показуємо

ви показуєте

вони показують

(ти) показуй

(ви) показуйте

складати (to put (to lay) together, to form) first part *склада-* (I type)

я складаю

ти складаєси

він / вона / воно складає

ми складаємо

ви складаєте

вони складають

(ти) складай

(ви) складайте

здавати (to pass, to return, to lease)
first part *зда-* (I type)

я здаю

ти здаєси

він / вона / воно здає

ми здаємо

ви здаєте

вони здають

(ти) здавайй

(ви) здавайте

перездавати (to retake, to repass)
first part *перезда-* (I type)

я перездаю

готувати (to prepare, to cook, to make ready, to make) (I type)

я готую first part *готу-*

ти готуєси

він / вона / воно готує

ми готуємо

ви готуєте

вони готують

(ти) готуй

(ви) готуйте

радити (to advice)

first part *рад-* (II type)

я раджу (near p. р. я add cons. ж)

ти радчи

він / вона / воно радить

ми радимо

ви радите

вони радять

(ти) радь

(ви) радьте

переживати (to worry, to experience)
first part *пережива-* (I type)

я переживаю

ти переживаєси

він / вона / воно переживає

ми переживаємо

ви переживаєте

вони переживають

(ти) переживай

(ви) переживайте

перескладати (to repass, to repute)
first part *пересклада-* (I type)

я перескладаю

ти перескладаєси

він / вона / воно перескладає

ми перескладаємо

ви перескладаєте

вони перескладають

(ти) перескладай

(ви) перескладайте

відпрацьовувати (to work (for), to rework)
first part *відпрацьову-* (I type)

я відпрацьовую

ти перездаєш
він / вона / воно перездає
ми перездаємо
ви перездаєте
вони перездають
(ти) перездаєш
(ви) перездаєйте
відробляти (to work off (a debt),
to clear by working, to rework)
я відробляю
ти відробляєш (I type)
він / вона / воно відробляє
ми відробляємо
ви відробляєте
вони відробляють
(ти) відробляєш
(ви) відробляєте
питати (to ask)
first part *пита-* (I type)
я питаю
ти питаєш
він / вона / воно питає
ми питаємо
ви питаєте
вони питають
(ти) питаєш
(ви) питаєте
просити (to ask (for), to beg (for))
first part *прос-* (near p. p. я – *прош-*)
я прошу (II type) я дозволяю
ти просиш
він/ вона / воно просить
ми просимо
ви просите
вони просять
(ти) просиш
(ви) просить
забороняти (to forbid, I type)
first part *забороня-*
я забороняю
ти забороняєш
він / вона / воно забороняє
ми забороняємо

ти відпрацьовуєш
він / вона / воно відпрацьовує
ми відпрацьовуємо
ви відпрацьовуєте
вони відпрацьовують
(ти) відпрацьовуєш
(ви) відпрацьовуєте
переробляти (to do over again, to
process (into) first part *переробля-*
first part *відробля-* я переробляю (I type)
ти переробляєш
він / вона / воно переробляє
ми переробляємо
ви переробляєте
вони переробляють
(ти) переробляєш
(ви) переробляєте
запитувати (to ask)
first part *запиту-* (I type)
я запитую
ти запитуєш
він / вона / воно запитує
ми запитуємо
ви запитуєте
вони запитують
(ти) запитуєш
(ви) запитуєте
дозволяти (to allow, to permit, to
make it possible (for), to enable, I type)
first part *дозволя-*
ти дозволяєш
він / вона / воно дозволяє
ми дозволяємо
ви дозволяєте
вони дозволяють
(ти) дозволяєш
(ви) дозволяєте
тримати (to hold, I type)
first part *трима-*
я тримаю
ти тримаєш
він / вона / воно тримає
ми тримаємо

ви забороняєте
вони забороняють
(ти) забороняй
(ви) забороняйте
бажати (to wish, to desire, to want,
to be willing, to be anxious(to for, about)
я бажаю first part *бажа-* (I type)
ти бажаєш
він / вона / воно бажає
ми бажаємо
ви бажаєте
вони бажають
(ти) бажай
(ви) бажайте
перепитувати (to ask again)
first part *перепиту-* (I type) to inspect
я перепитую
ти перепитуєш
він / вона / воно перепитує
ми перепитуємо
ви перепитуєте
вони перепитують
(ти) перепитуй
(ви) перепитуйте
виправляти (to correct, to put in
order) first part *виправля-* (I type)
я виправляю
ти виправляєш
він / вона / воно виправляє
ми виправляємо
ви виправляєте
вони виправляють
(ти) виправляй
(ви) виправляйте
відповідати (to answer, to reply)
first part *відповіда-* (I type) clear
я відповідаю
ти відповідаєш
він / вона / воно відповідає
ми відповідаємо
ви відповідаєте
вони відповідають
(ти) відповідай

ви тримаєте
вони тримають
(ти) тримай
(ви) тримайте
хотіти (to wish, to want, to desire)
first part *хоч-* (I type)
я хочу
ти хочєш
він / вона / воно хочє
ми хочємо
ви хочєте
вони хочуть
(ти)
(ви)
перевіряти (to check up, to control,
first part *перевіря-* (I type)
я перевіряю
ти перевіряєш
він / вона / воно перевіряє
ми перевіряємо
ви перевіряєте
вони перевіряють
(ти) перевіряй
(ви) перевіряйте
поправляти (to repair, to better)
first part *поправля-* (I type)
я поправляю
ти поправляєш
він / вона / воно поправляє
ми поправляємо
ви поправляєте
вони поправляють
(ти) поправляй
(ви) поправляйте
пояснювати (to explain, to make
first part *поясню-* (I type)
я пояснюю
ти пояснюєш
він / вона / воно пояснює
ми пояснюємо
ви пояснюєте
вони пояснюють
(ти) пояснюй

(ви) відповідайте
працювати (to work, to labour)
first part *працю-* (I type)
я працюю
ти працюєш
він / вона / воно працює
ми працюємо
ви працюєте
вони працюють
(ти) працюй
(ви) працюйте
диктувати (to dictate)
first part *дикту-* (I type)
я диктую
ти диктуєш
він / вона / воно диктує
ми диктуємо
ви диктуєте
вони диктують
(ти) диктуй
(ви) диктуйте
починати (to begin, to start,
to commence) first part *почина-* complete, I type)
я починаю (I type)
ти починаєш
він / вона / воно починає
ми починаємо
ви починаєте
вони починають
(ти) починай
(ви) починайте
відчиняти (to open, I type)
first part *відчиня-*
я відчиняю
ти відчиняєш
він / вона / воно відчиняє
ми відчиняємо
ви відчиняєте
вони відчиняють
(ти) відчиняй
(ви) відчиняйте
зачиняти (to close, to shut)
first part *зачиня-* (I type)

(ви) пояснюйте
перекладати (to translate, to interpret)
first part *переклада-* (I type)
я перекладаю
ти перекладаєш
він / вона / воно перекладає
ми перекладаємо
ви перекладаєте
вони перекладають
(ти) перекладай
(ви) перекладайте
друкувати (to print, to type, to publish)
first part *друку-* (I type)
я друкую
ти друкуєш
він / вона / воно друкує
ми друкуємо
ви друкуєте
вони друкують
(ти) друкуй
(ви) друкуйте
закінчувати (to finish, to end, to
complete) first part *закінчу-*
я закінчую
ти закінчуєш
він / вона / воно закінчує
ми закінчуємо
ви закінчуєте
вони закінчують
(ти) закінчуй
(ви) закінчуйте
відкривати (to open)
first part *відкрива-* (I type)
я відкриваю
ти відкриваєш
він / вона / воно відкриває
ми відкриваємо
ви відкриваєте
вони відкривають
(ти) відкривай
(ви) відкривайте
закривати (to close, to shut)
first part *закрива-* (I type)

я зачиняю
ти зачиняєш
він / вона / воно зачиняє
ми зачиняємо
ви зачиняєте
вони зачиняють
(ти) зачиняй
(ви) зачиняйте
вмикаєти (to start, to switch on,
to turn on) first part *вмика-*
я вмикаю (I type) я включаю
ти вмикаєш
він / вона / воно вмикає
ми вмикаємо
ви вмикаєте
вони вмикають
(ти) вмикай
(ви) вмикайте
вимикаєти (to turn off, to switch
off first part *вимика-* (I type)
я вимикаю я виключаю
ти вимикаєш
він / вона / воно вимикає
ми вимикаємо
ви вимикаєте
вони вимикають
(ти) вимикай
(ви) вимикайте
світити (to shine, to give light, to
light, II type) first part *світ-*
я свічу (near p. p. я – *свіч-*)
ти світиш
він / вона / воно світить
ми світимо
ви світите
вони свіять
(ти) світи
(ви) світите
відпочивати (to rest, to have
a rest, to take a holiday)
я відпочиваю
ти відпочиваєш (I type)
він / вона / воно відпочиває

я закриваю
ти закриваєш
він / вона / воно закриває
ми закриваємо
ви закриваєте
вони закривають
(ти) закривай
(ви) закривайте
включаєти (to start, to switch on, to turn
on, to include, to inscribe, to insert, I type)
first part *включа-*
ти включаєш
він / вона / воно включає
ми включаємо
ви включаєте
вони включають
(ти) включай
(ви) включайте
виключаєти (to exclude, to except, to
expel, to turn off, to shut off, to switch off)
first part *виключа-*
ти виключаєш (I type)
він / вона / воно виключає
ми виключаємо
ви виключаєте
вони виключають
(ти) виключай
(ви) виключайте
бачити (to see, II type)
first part *бач-*
я бачу
ти бачиш
він / вона / воно бачить
ми бачимо
ви бачите
вони бачать
(ти) p. a. **побач**
(ви) p. a. **побачте**
танцювати (to dance, I type)
first part *танцю-*
first part *відпочива-* я танцюю
ти танцюєш
він / вона / воно танцює

ми відпочиваємо
ви відпочиваєте
вони відпочивають
(ти) відпочивай
(ви) відпочивайте
співати (to sing, I type)
first part співа-
я співаю
ти співаєш
він / вона / воно співає
ми співаємо
ви співаєте
вони співають
(ти) співай
(ви) співайте
фотографувати (to photograph, to take
a photograph (of), to picture, to snap)
я фотографую first part фотографу-
ти фотографуєш (I type)
він / вона / воно фотографує
ми фотографуємо
ви фотографуєте
вони фотографують
(ти) фотографуй
(ви) фотографуйте
загорати (to become tanned (sunburnt,
brown), to bask (to bake) in the sun) brown),
я загоряю first part загора- (I type)
ти загораєш
він / вона / воно загорає
ми загораємо
ви загораєте
вони загорають
(ти) загорай
(ви) загорайте
малювати (to draw, to paint)
first part малю- (I type)
я малюю
ти малюєш
він / вона / воно малює
ми малюємо
ви малюєте
вони малюють

ми танцюємо
ви танцюєте
вони танцюють
(ти) танцюй
(ви) танцюйте
грати (to play, to act, I type)
first part гра-
я граю
ти граєш
він / вона / воно грає
ми граємо
ви граєте
вони грають
(ти) грай
(ви) грайте
пустувати (to play pranks, to be
naughty, to be up to mischief, to romp)
я пустую first part пусту- (I type)
ти пустуєш
він / вона / воно пустує
ми пустуємо
ви пустуєте
вони пустують
(ти) пустуй
(ви) пустуйте
загоряти (to become tanned (sunburnt,
brown), to bask (to bake) in the sun)
я загоряю first part загоря- (I type)
ти загоряєш
він / вона / воно загоряє
ми загоряємо
ви загоряєте
вони загоряють
(ти) загоряй
(ви) загоряйте
любити (to love, to be fond of, to like)
first part люб-, (near p. p.: я, вони add cons. л)
я люблю (II type)
ти любиш
він / вона / воно любить
ми любимо
ви любите
вони любиють

(ти) малюй
(ви) малюйте
кохати (to love, I type)
first part *коха-*
я кохаю
ти кохаєси
він / вона / воно кохає
ми кохаємо
ви кохаєте
вони кохають
(ти) кохайй
(ви) кохаййте
недолюблювати (to dislike, to have no sympathy (for) first part *недолюблю-*
я недолюблюю (I type)
ти недолюблюєси
він / вона / воно недолюблює
ми недолюблюємо
ви недолюблюєте
вони недолюблюють
(ти) недолюблюй
(ви) недолюблюйте
чекати (to wait (for), to await, to expect) first part *чека-* (I type)
я чекаю
ти чекаєси
він / вона / воно чекає
ми чекаємо
ви чекаєте
вони чекають
(ти) чекай
(ви) чекайте
поспішати (to hurry, to hasten, to be fast) first part *носпіша-* (I type)
я поспішаю
ти поспішаєси
він / вона / воно поспішає
ми поспішаємо
ви поспішаєте
вони поспішають
(ти) поспішай
(ви) поспішайте
їти (to go, to walk)

(ти) люби
(ви) любіть
ненавидіти (to hate, to detest, II type)
first part *ненавид-* (near p. р. я add cons. ж)
я ненавиджу
ти ненавидиши
він / вона / воно ненавидить
ми ненавидимо
ви ненавидите
вони ненавидять
(ти) ненавидь
(ви) ненавидьте
поважати (to respect, to esteem)
first part *поважа-* (I type)
я поважаю
ти поважаєси
він / вона / воно поважає
ми поважаємо
ви поважаєте
вони поважають
(ти) поважайй
(ви) поважаййте
спішити (to hurry, to hasten, to be fast)
first part *спіш-* (II type)
я спішу
ти спішиши
він / вона / воно спішить
ми спішимо
ви спішите
вони спішають
(ти) спіши
(ви) спішіть
іти (to go, to walk)
first part *ід-* (I type)
я іду
ти ідеш
він / вона / воно іде
ми ідемо
ви ідете
вони ідуть
(ти) іди
(ви) ідять
їхати (to go, to drive, to ride)

first part йд- (I type)

я йду

ти йдеш

він / вона / воно йде

ми йдемо

ви йдете

вони йдуть

(ти) йди

(ви) йдіть

ходити (to go, to walk, to attend)

first part ход- (near p. p. я add cons. ж)

я ходжу (II type)

ти ходиш

він / вона / воно ходить

ми ходимо

ви ходите

вони ходять

(ти) ходи

(ви) ходіть

плисти (to go (to swim, to drift)

first part плив- (I type)

я пливу я плаваю

ти пливеш

він / вона / воно пливе

ми пливемо

ви пливете

вони пливають

(ти) пливи

(ви) пливіть

летіти (to fly, to wing one`s flight (way),
to hasten, to fall, to drop) (II type)

я летчу

ти летиш

він / вона / воно летить

ми летимо

ви летите

вони летять

(ти) лети

(ви) летіть

заходити (to go in, to call for,
to look in) first part заход- out, to get out)

я заходжу (near p. p. я add cons. ж)

ти заходиш (II type)

first part їд- (I type)

я їду

ти їдеш

він / вона / воно їде

ми їдемо

ви їдете

вони їдуть

(ти) їдь

(ви) їдьте

їздити (to go, to drive, to ride)

first part їзд- (near p. p. я – їждж-)

я їжджу (II type)

ти їздиш

він / вона / воно їздить

ми їздимо

ви їздите

вони їздять

(ти) їдь

(ви) їдіть

плавати (to swim, to float, to navigate,
to cruise, to drift, to yacht, to pull, to row)

first part плава-

ти плаваєш (I type)

він / вона / воно плаває

ми плаваємо

ви плаваєте

вони плавають

(ти) плавай

(ви) плавайте

літати (to fly, to aviate, to flutter)

first part літа- (I type)

first part лет-, (near p. p. я – леч-) я літаю

ти літаєш

він / вона / воно літає

ми літаємо

ви літаєте

вони літають

(ти) літай

(ви) літайте

виходити (to go out, to come

first part виход-,

я виходжу (near p. p. я add cons. ж)

ти виходиш (II type)

він / вона / воно заходить

ми заходимо

ви заходите

вони заходять

(ти) заходь

(ви) заходьте

входити (to enter, to go in, to come in) first part *вход-* (near p. p. я add cons. ж) я входжу (II type)

ти входиш

він / вона / воно входить

ми входимо

ви входите

вони входять

(ти) входи, входь

(ви) входіть, входьте

відвідувати (to visit, to go to see, to frequent, to haunt, to attend)

я відвідую

ти відвідуєш (I type)

він / вона / воно відвідує

ми відвідуємо

ви відвідуєте

вони відвідують

(ти) відвідує

(ви) відвідуйте

нести (to carry, to bear)

first part *нес-*

я несу (I type)

ти несеш

він / вона / воно несє

ми несемо

ви несете

вони несуть

(ти) неси

(ви) несіть

везти (to carry, to convey, to drive, to draw) first part *вез-* я везу (I type)

ти везеш

він / вона / воно везє

ми веземо

він / вона / воно виходить

ми виходимо

ви виходите

вони виходять

(ти) виходь

(ви) виходьте

переходити (to cross, to pass) first part *переход-* (near p. p. я add cons. ж) я переходжу (II type)

ти переходиш

він / вона / воно переходить

ми переходимо

ви переходите

вони переходять

(ти) переходь

(ви) переходьте

провідувати (to visit, to pay a visit) first part *провіду-* (I type)

first part *відвіду-* я провідую

ти провідуєш

він / вона / воно провідує

ми провідуємо

ви провідуєте

вони провідують

(ти) провідує

(ви) провідуйте

приносити (to bring, to carry, to fetch)

first part *принос-* (near p. p. я – *принош-*)

я приносу (II type)

ти приносиш

він / вона / воно приносить

ми приносимо

ви приносите

вони приносять

(ти) принось

(ви) приносьте

привозити (to bring, to import)

first part *привоз-* (near p. p. я – *привожд-*)

я привожду (II type)

ти привождиш

він / вона / воно привождить

ми привождимо

ви везете
вони везуть
(ти) вези́
(ви) вези́те
стрибати (to jump, to leap, to spring,
to skip, to hop) first part *стриба-*
я стрибаю (I type)
ти стрибаєси
він / вона / воно стрибає
ми стрибаємо
ви стрибаєте
вони стрибають
(ти) стрибай
(ви) стрибайте
бігти (to run, to run away)
first part *біж-* (to make merry)
я біжу (II type)
ти біжиши
він / вона / воно біжить
ми біжимо
ви біжите
вони біжать
(ти) біжи́
(ви) біжи́те
прогулювати (to spend in idleness,
to shirk work, to walk)
я прогулюю
ти прогулюєси (I type)
він / вона / воно прогулює
ми прогулюємо
ви прогулюєте
вони прогулюють
(ти) прогулюй
(ви) прогулюйте
падати (to fall, to drop)
first part *пада-* (I type)
я падаю я кидаю
ти падаєси
він / вона / воно падає
ми падаємо
ви падаєте
вони падають
(ти) падай

ви привозите
вони привозять
(ти) привозь
(ви) привозьте
присідати (to squat)
first part *присіда-*
я присідаю (I type)
ти присідаєси
він / вона / воно присідає
ми присідаємо
ви присідаєте
вони присідають
(ти) присідай
(ви) присідайте
гуляти (to walk, to be free from work,
first part *гуля-*
я гуляю (I type)
ти гуляєси
він / вона / воно гуляє
ми гуляємо
ви гуляєте
вони гуляють
(ти) гуляй
(ви) гуляйте
пропускати (to miss, to (let) pass, to
make way (for)
first part *прогулю-* я пропускаю first part *пропуска-*
ти пропускаєси (I type)
він / вона / воно пропускає
ми пропускаємо
ви пропускаєте
вони пропускають
(ти) пропускай
(ви) пропускайте
кидати (to throw, to cast, to launch,
to leave off, to drop, to desert)
first part *кида-* (I type)
ти кидаєси
він / вона / воно кидає
ми кидаємо
ви кидаєте
вони кидають
(ти) кидай

(ви) падайте
піднімати (to lift, to raise,
to pick up) first part *підніма-* pick up)
я піднімаю (I type)
ти піднімаєси
він / вона / воно піднімає
ми піднімаємо
ви піднімаєте
вони піднімають
(ти) піднімай
(ви) піднімайте
ставити (to put, to place, to set, to
position, to stand, to install, to put
up, to erect) first part *став-*
я ставлю (near p. p.: я, вони add cons. л)
ти ставиш (II type)
він / вона / воно ставить
ми ставимо
ви ставите
вони ставлять
(ти) став_
(ви) ставте
реагувати (to react (to, on,
upon), to respond (to))
я реагую first part *реагу-* я сварю
ти реагуєси (I type)
він / вона / воно реагує
ми реагуємо
ви реагуєте
вони реагують
(ти) реагуй
(ви) реагуйте
знаходити (to find, to retrieve to
discover) first part *знаход-*
(near p. p. я add cons. ж)
я знаходжу
ти знаходиш (II type)
він / вона / воно знаходить
ми знаходимо
ви знаходите
вони знаходять
(ти) знаходь
(ви) знаходьте

(ви) кидайте
підіймати (to lift, to raise, to
first part *підійма-*
я підіймаю (I type)
ти підіймаєси
він / вона / воно підіймає
ми підіймаємо
ви підіймаєте
вони підіймають
(ти) підіймай
(ви) підіймайте
опускати (to put down, to
put (into), to lower (into))
first part *опуска-*
я опускаю (I type)
ти опускаєси
він / вона / воно опускає
ми опускаємо
ви опускаєте
вони опускають
(ти) опускай
(ви) опускайте
сварити (to embroil, to altercate, to
make mischief between two persons)
first part *свар-* (II type)
ти свариш
він / вона / воно сварить
ми сваримо
ви сварите
вони сварять
(ти) свари
(ви) сварить
зубити (to lose, to ruin)
first part *зуб-*
(near p. p.: я, вони add cons. л)
я гублю
ти губиш (II type)
він / вона / воно губить
ми губимо
ви губите
вони гублять
(ти) губи
(ви) губить

зустрічати (to meet, to receive, to greet, to welcome)

я зустрічаю first part зустріча-

ти зустрічаєси (I type)

він / вона / воно зустрічає

ми зустрічаємо

ви зустрічаєте

вони зустрічають

(ти) зустрічай

(ви) зустрічайте

поздоровляти (to congratulate)

first part *поздоровля-* congratulate)

я поздоровляю (I type)

ти поздоровляєси

він / вона / воно поздоровляє

ми поздоровляємо

ви поздоровляєте

вони поздоровляють

(ти) поздоровляй

(ви) поздоровляйте

святкувати (to celebrate)

first part *святку-* (I type) fall into reverie)

я святкую

ти святкуєси

він / вона / воно святкує

ми святкуємо

ви святкуєте

вони святкують

(ти) святкуй

(ви) святкуйте

втрачати (to lose, to forfeit)

first part *втрача-* (I type)

я втрачаю

ти втрачаєси

він / вона / воно втрачає

ми втрачаємо

ви втрачаєте

вони втрачають

(ти) втрачай

(ви) втрачайте

отримувати (to receive, to get,

to obtain) first part *отриму-* (of), to utilize),

я отримувю (I type)

проводжати (to see (to take) one home, to see one off, to accompany)

я проводжаю first part *проводжа-*

ти проводжаєси (I type)

він / вона / воно проводжає

ми проводжаємо

ви проводжаєте

вони проводжають

(ти) проводжай

(ви) проводжайте

вітати (to greet, to salute, to

first part *віта-*

я вітаю (I type)

ти вітаєси

він / вона / воно вітає

ми вітаємо

ви вітаєте

вони вітають

(ти) вітай

(ви) вітайте

мріяти (to dream, to muse, to

first part *мрі-*

я мрію (I type)

ти мрієси

він / вона / воно мріє

ми мріємо

ви мрієте

вони мріють

(ти) мрій

(ви) мрійте

одержувати (to receive, to get, to obtain)

first part *одержу-* (I type)

я одержувю

ти одержувєси

він / вона / воно одержувє

ми одержувємо

ви одержувєте

вони одержувють

(ти) одержувй

(ви) одержувйте

використовувати (to use, to make use

first part *використову-*

я використовувю (I type)

ти отримувеш
він / вона / воно отримувє
ми отримувємо
ви отримувєте
вони отримувють
(ти) отримуйь
(ви) отримуйте
надсилати (to send, to dispatch,
to mail, to post) first part *надсила-*
я надсилаю (I type)
ти надсилаєш
він / вона / воно надсилає
ми надсилаємо
ви надсилаєте
вони надсилають
(ти) надсилай
(ви) надсилайте
викидати (to throw away)
first part *викида-* (I type)
я викидаю
ти викидаєш
він / вона / воно викидає
ми викидаємо
ви викидаєте
вони викидають
(ти) викидайь
(ви) викидайте
бити (to beat, to thrash, to
strike, to hit) first part *б'-* in, to fracture, to ruin)
я б'ю (I type)
ти б'єш
він / вона / воно б'є
ми б'ємо
ви б'єте
вони б'ють
(ти) бийь
(ви) бийте
ламати (to break, to fracture, to
smash, to demolish, to break (to pull)
down) я ламаю first part *лама-*
ти ламаєш (I type)
він / вона / воно ламає
ми ламаємо

ти використовуєш
він / вона / воно використовує
ми використовуємо
ви використовуєте
вони використовують
(ти) використовуйь
(ви) використовуйте
посилати (to send (to/for), to dispatch,
to mail, to post) first part *посила-*
я посилаю (I type)
ти посилаєш
він / вона / воно посилає
ми посилаємо
ви посилаєте
вони посилають
(ти) посилай
(ви) посилайте
вживати (to use, to employ)
first part *вжива-* (I type)
я вживаю
ти вживаєш
він / вона / воно вживає
ми вживаємо
ви вживаєте
вони вживають
(ти) вживайь
(ви) вживайте
розбивати (to break, to smash, to stave
to ruin) first part *розбива-*
я розбиваю (I type)
ти розбиваєш
він / вона / воно розбиває
ми розбиваємо
ви розбиваєте
вони розбивають
(ти) розбиваєш
(ви) розбивайте
м'яти (to rumple, to tumble,
to disarrange, to crumple)
я мню first part *мн-*
ти мнєш (I type)
він / вона / воно мнє
ми мнємо

ви ламаєте
вони ламають
(ти) ламай
(ви) ламайте
рвати (to tear, to lacerate, to rip, to pull out, to pick, to pluck, to break off, I type)
я рву first part *рв-*
ти рвеш
він / вона / воно рве
ми рвемо
ви рвете
вони рвуть
(ти) рви
(ви) рвіть
штовхати (to push, to give a push, to jostle, to elbow, to hustle, to thrust)
я штовхаю first part *штовха-*
ти штовхаєш (I type)
він / вона / воно штовхає
ми штовхаємо
ви штовхаєте
вони штовхають
(ти) штовхай
(ви) штовхайте
ремонтувати (to repair, to refit, to recondition)
я ремонтую first part *ремонту-* я важу
ти ремонтуєш (I type)
він / вона / воно ремонтує
ми ремонтуємо
ви ремонтуєте
вони ремонтують
(ти) ремонтуй
(ви) ремонтуйте
їсти (to eat, to take food, to have a meal) first part *їс-*
я їм (II type)
ти їси (*їсиш*)
він / вона / воно їсть
ми їмо
ви їсте
вони їдять
(ти) їж

ви мнєте
вони мнуть
(ти) мни
(ви) мніть
плювати (to spit, to expectorate, to sputter) first part *плю-* (I type)
я плюю
ти плюєш
він / вона / воно плює
ми плюємо
ви плюєте
вони плюють
(ти) плюй
(ви) плюіть
псувати (to spoil, to corrupt)
first part *псу-* (I type)
я псую
ти псуєш
він / вона / воно псує
ми псуємо
ви псуєте
вони псують
(ти) псуй
(ви) псуйте
важити (to weigh, to be of importance) (to)
first part *важ-*
ти важиш (II type)
він / вона / воно важить
ми важимо
ви важите
вони важать
(ти) важ_
(ви) важте
пити (to drink, I type)
exception first part *n'*-
я п'ю
ти п'єш
він / вона / воно п'є
ми п'ємо
ви п'єте
вони п'ють
(ти) пийй

(ви) їсте
снідати (to have (to take)
breakfast) first part *сніда-*
дinner)
я снідаю (I type)
ти снідаєш
він / вона / воно снідає
ми снідаємо
ви снідаєте
вони снідають
(ти) снідай
(ви) снідайте
вечеряти (to take / to have
supper) first part *вечеря-*
я вечераю (I type)
ти вечераєш
він / вона / воно вечерає
ми вечераємо
ви вечераєте
вони вечерають
(ти) вечерай
(ви) вечерайте
різати (to cut, to slice)
first part *ріж-* (I type) pickle, to corn)
я ріжу
ти ріжеш
він / вона / воно ріжє
ми ріжемо
ви ріжєте
вони ріжуть
(ти) ріжи
(ви) ріжте
перчити (to pepper)
first part *перч-*
я перчу (II type)
ти перчиш
він / вона / воно перчить
ми перчимо
ви перчите
вони перчать
(ти) перчи
(ви) перчіть
нідігрівати (to warm up, to take
the chill off) first part *нідігріва-*
heat up)

(ви) пите
обідати (to have / to take
first part *обіда-*
я обідаю (I type)
ти обідаєш
він / вона / воно обідає
ми обідаємо
ви обідаєте
вони обідають
(ти) обідай
(ви) обідайте
куштувати (to taste)
first part *кушту-*
я куштую (I type)
ти куштуєш
він / вона / воно куштує
ми куштуємо
ви куштуєте
вони куштують
(ти) куштуй
(ви) куштуйте
солити (to salt, to brine, to
first part *сол-*
я солю (II type)
ти солиш
він / вона / воно солить
ми солимо
ви солите
вони солять
(ти) соли
(ви) соліть
гріти (to warm (up), to heat (up),
to keep warm, to give off heat)
я грію first part *грі-*
ти грієш (I type)
він / вона / воно гріє
ми гріємо
ви грієте
вони гріють
(ти) гріє
(ви) грієте
розігрівати (to warm up, to
first part *розігріва-*

я підігріваю (I type)
ти підігріваєш
він / вона / воно підігріває
ми підігріваємо
ви підігріваєте
вони підігрівають
(ти) підігрівай
(ви) підігрівайте
кип'ятити (to boil)
first part *кип'ят-*
я кип'ятчу (near р. я – *кип'яч-*)
ти кип'ятчи (II type)
він / вона / воно кип'ятчить
ми кип'ятчимо
ви кип'ятчите
вони кип'ятчать
(ти) кип'ятчи
(ви) кип'ятчьте
молоти (to grind, to mill) first part *мел-* to mill)
я мелю (II type)
ти мелиш
він / вона / воно мелє
ми мелимо
ви мелите
вони мелять
(ти) мели
(ви) мелить
перевертати (to turn over, to upset, to reverse, to overthrow)
я перевертаю first part *переверта-*
ти перевертаєш (I type)
він / вона / воно перевертає
ми перевертаємо
ви перевертаєте
вони перевертають
(ти) перевертай
(ви) перевертайте
варити (to boil, to cook, to steam) first part *вар-* to roast)
я варю (II type)
ти вариш
він / вона / воно варить

я розігріваю (I type)
ти розігріваєш
він / вона / воно розігріває
ми розігріваємо
ви розігріваєте
вони розігрівають
(ти) розігрівай
(ви) розігрівайте
охолоджувати (to cool (off), to chill, to refrigerate)
я охолоджую first part *охолоджу-*
ти охолоджуєш (I type)
він / вона / воно охолоджує
ми охолоджуємо
ви охолоджуєте
вони охолоджують
(ти) охолоджуй
(ви) охолоджуйте
перемелювати (to grind, first part *перемелю-*
я перемелюю (I type)
ти перемелюєш
він / вона / воно перемелює
ми перемелюємо
ви перемелюєте
вони перемелюють
(ти) перемелюй
(ви) перемелюйте
мішати (to stir, to mix)
first part *міша-*
я мішаю (I type)
ти мішаєш
він / вона / воно мішає
ми мішаємо
ви мішаєте
вони мішають
(ти) мішай
(ви) мішайте
смажити (to fry, to grill, first part *смаж-*
я смажу (II type)
ти смажиш
він / вона / воно смажить

ми варимо
ви варите
вони варять
(ти) вари
(ви) варіть
пекти (to bake, to burn,
to be hot) first part *печ-* braise)
я печу (I type)
ти печеш
він / вона / воно пече
ми печемо
ви печете
вони печуть
(ти) печи
(ви) печіть
купувати (to buy, to purchase)
first part *купу-*
я купую (I type)
ти купуєш
він / вона / воно купує
ми купуємо
ви купуєте
вони купують
(ти) купуй
(ви) купуйте
коштувати (to cost, to be
worth) first part *кошту-* fit)
я коштую (I type)
ти коштуєш
він / вона / воно коштує
ми коштуємо
ви коштуєте
вони коштують
(ти) коштуй
(ви) коштуйте
міряти (to measure, to
try on) first part *міря-* return, to turn)
я міряю (I type)
ти міряєш
він / вона / воно міряє
ми міряємо
ви міряєте
вони міряють

ми смажимо
ви смажите
вони смажать
(ти) смаж_
(ви) смажте
тушкувати (to stew, to
first part *тушку-*
я тушкую (I type)
ти тушкуєш
він / вона / воно тушкує
ми тушкуємо
ви тушкуєте
вони тушкують
(ти) тушкуй
(ви) тушкуйте
продавати (to sell, to vend)
first part *прода-*
я продаю (I type)
ти продаєш
він / вона / воно продає
ми продаємо
ви продаєте
вони продають
(ти) продавай
(ви) продавайте
приміряти (to try on, to
first part *приміря-*
я приміряю (I type)
ти приміряєш
він / вона / воно приміряє
ми приміряємо
ви приміряєте
вони приміряють
(ти) приміряй
(ви) приміряйте
повертати (to give back, to
first part *поверта-*
я повертаю (I type)
ти повертаєш
він / вона / воно повертає
ми повертаємо
ви повертаєте
вони повертають

(ти) міряй
(ви) міряйте
міняти (to change, to exchange) first part *міня-* exchange)
я міняю (I type)
ти міняєш
він / вона / воно міняє
ми міняємо
ви міняєте
вони міняють
(ти) міняй
(ви) міняйте
одягати (to dress, to clothe, to put on, to enrobe)
я одягаю first part *одяга-* я знімаю
ти одягаєш (I type)
він / вона / воно одягає
ми одягаємо
ви одягаєте
вони одягають
(ти) одягай
(ви) одягайте
взувати (to put on)
first part *взува-* shoes (boots)
я взуваю (I type)
ти взуваєш
він / вона / воно взуває
ми взуваємо
ви взуваєте
вони взувають
(ти) взувай
(ви) взувайте
носити (to carry, to wear)
first part *нос-* (II type)
я ношу (near р. р. я – *нош-*) я оцінюю
ти носиш
він / вона / воно носить
ми носимо
ви носите
вони носять
(ти) носи
(ви) носить
роздягати (to undress, to unclothe,

(ти) повертай
(ви) повертайте
обмінювати (to change, to first part *обміню-* exchange)
я обмінюю (I type)
ти обмінюєш
він / вона / воно обмінює
ми обмінюємо
ви обмінюєте
вони обмінюють
(ти) обмінюй
(ви) обмінюйте
знімати (to take away, to take off, to remove)
first part *зніма-*
ти знімаєш (I type)
він / вона / воно знімає
ми знімаємо
ви знімаєте
вони знімають
(ти) знімай
(ви) знімайте
перевзувати (to put on other first part *перевзува-* shoes)
я перевзуваю (I type)
ти перевзуваєш
він / вона / воно перевзуває
ми перевзуваємо
ви перевзуваєте
вони перевзувають
(ти) перевзувай
(ви) перевзувайте
оцінювати (to price, to fix the price, to score, to grade, to qualify)
first part *оціню-*
ти оцінюєш (I type)
він / вона / воно оцінює
ми оцінюємо
ви оцінюєте
вони оцінюють
(ти) оцінюй
(ви) оцінюйте
прасувати (to iron)

to disrobe) first part *роздяга-*
я роздягаю (I type)
ти роздягаєси
він / вона / воно роздягає
ми роздягаємо
ви роздягаєте
вони роздягають
(ти) роздягай
(ви) роздягайте
виглядати (to look, to look
out) first part *вигляда-* to dress again)
я виглядаю (I type)
ти виглядаєси
він / вона / воно виглядає
ми виглядаємо
ви виглядаєте
вони виглядають
(ти) виглядай
(ви) виглядайте
прати (to wash, to
launder) first part *пер-*
я перу (I type)
ти перєш
він / вона / воно перє
ми перемо
ви перете
вони перуть
(ти) пери
(ви) періть
витирати (to wipe, to
dry) first part *витира-*
я витираю (I type)
ти витираєси
він / вона / воно витирає
ми витираємо
ви витираєте
вони витирають
(ти) витирай
(ви) витирайте
терти (to rub, to grate, to rub
t sore, o chafe, to abrade, to grind)
я тру first part *тр-* я брудню
ти трєш (I type)

first part *прасу-*
я прасую (I type)
ти прасуєси
він / вона / воно прасує
ми прасуємо
ви прасуєте
вони прасують
(ти) прасуй
(ви) прасуйте
переодягати (to change smb.'s clothes,
first part *переодяга-*
я переодягаю (I type)
ти переодягаєси
він / вона / воно переодягає
ми переодягаємо
ви переодягаєте
вони переодягають
(ти) переодягай
(ви) переодягайте
сушити (to dry)
first part *суш-* (II type)
я сушу
ти сушиш
він / вона / воно сушить
ми сушимо
ви сушите
вони сушать
(ти) суши
(ви) сушіть
мити (to wash)
first part *ми-*
я мию (I type)
ти миєси
він / вона / воно миє
ми миємо
ви миєте
вони миють
(ти) мий
(ви) мийте
бруднити (to dirty, to
bemire, to besmirch, to soil)
first part *брудн-*
ти брудниш (II type)

він / вона / воно тре
ми тремо
ви трите
вони труть
(ти) три
(ви) тріть
чистити (to clean, to scrub, to brush, to scour) first part чист-
я чищу (near p. p. я – чищ-) я допомагаю
ти чишти (II type)
він / вона / воно чистить
ми чистимо
ви чистите
вони чистять
(ти) чишь
(ви) чищите
умивати (to wash)
first part умива- to lubricate)
я умиваю (I type)
ти умиваси
він / вона / воно умиває
ми умиваємо
ви умиваєте
вони умивають
(ти) умивай
(ви) умивайте
смітити (to litter)
first part сміт- (II type) block (up)
я смічу (near p. p. я – сміч-)
ти смічиши
він / вона / воно смітить
ми смічимо
ви смічите
вони смітять
(ти) смічи
(ви) смічть
прибирати (to take away, to clean up, to tidy (up), to put in order) cover (up)
я прибираю
ти прибираси (I type)
він / вона / воно прибирає
ми прибираємо
ви прибираєте

він / вона / воно бруднить
ми бруднимо
ви брудните
вони бруднять
(ти) брудни
(ви) брудніть
допомагати (to help, to assist, to be effective, to do good)
first part допомага-
ти допомагаєси (I type)
він / воно / воно допомагає
ми допомагаємо
ви допомагаєте
вони допомагають
(ти) допомагай
(ви) допомагайте
мастити (to grease, to oil,
first part мас-
я мащу (near p. p. я – мащ-)
ти машти (II type)
він / вона / воно мастить
ми мастимо
ви мастите
вони мастять
(ти) масти
(ви) мастять
засмічувати (to litter, to
first part засмічу-
я засмічую (I type)
ти засмічуєси
він / вона / воно засмічує
ми засмічуємо
ви засмічуєте
вони засмічують
(ти) засмічуй
(ви) засмічуйте
замітати (to sweep (up), to
first part заміта-
first part прибира- я замітаю (I type)
ти замітаєси
він / вона / замітає
ми замітаємо
ви замітаєте

вони прибирають
(ти) прибирай
(ви) прибирайте
давати (to give, to let) first part *да-*
я даю (I type)
ти даси
він / вона / воно дає
ми даємо
ви даєте
вони дають
(ти) давай
(ви) давайте
дарувати (to give, to present (with), to make a present (of), to grant) may
я дарую first part *дару-*
ти даруєш (I type)
він / вона / воно дарує
ми даруємо
ви даруєте
вони дарують
(ти) даруй
(ви) даруйте
віддавати (to give (away) back, to return)
я віддаю first part *відда-* я передаю
ти віддаси (I type)
він / вона / воно віддає
ми віддаємо
ви віддаєте
вони віддають
(ти) віддавай
(ви) віддавайте
забирати (to take)
first part *забира-*
я забираю (I type)
ти забираєш
він / вона / воно забирає
ми забираємо
ви забираєте
вони забирають
(ти) забирай
(ви) забирайте

вони замітають
(ти) замітай
(ви) замітайте
брати (to take)
first part *бер-*
я беру (I type)
ти береш
він / вона / воно береє
ми беремо
ви берете
вони беруть
(ти) бери
(ви) беріть
могти (to be able, can,
first part *мож-*
я можу (I type)
ти можеш
він / вона / воно можеє
ми можемо
ви можеєте
вони можуть
(ти)
(ви)
передати (to pass, to give over, to hand (over), to report, to tell, to reproduce)
first part *переда-*
ти передаєш (I type)
він / вона / воно передає
ми передаємо
ви передаєте
вони передають
(ти) передавай
(ви) передавайте
крати (to steal)
first part *крад-*
я краду (I type)
ти крадеш
він / вона / воно крадеє
ми крадемо
ви крадеєте
вони крадуть
(ти) кради
(ви) крадіть

повертати (to return, to give back, to send back, to repay, to pay back)
я повертаю first part *поверта-*
ти повертаєш (I type)
він / вона / воно повертає
ми повертаємо
ви повертаєте
вони повертають
(ти) повертай
(ви) повертайте
мати (to have, to must, to have to)
я маю first part *ма-*
ти маєш (I type)
він / вона / воно має
ми маємо
ви маєте
вони мають
(ти) май
(ви) майте
жити (to live, to dwell) first part *жив-*
я живу (I type)
ти живеш
він / вона / воно живє
ми живемо
ви живете
вони живуть
(ти) живи
(ви) живіть
дихати (to breathe, to respire)
first part *диха-* (I type)
я дихаю
ти дихаєш
він / вона / воно дихає
ми дихаємо
ви дихаєте
вони дихають
(ти) дихай
(ви) дихайте
хворіти (to be ail, to be ill)
first part *хвори-*
я хворію (I type)

вибирати (to choose, to select, to elect)
я вибираю first part *вибира-*
ти вибираєш (I type)
він / вона / воно вибирає
ми вибираємо
ви вибираєте
вони вибирають
(ти) вибирай
(ви) вибирайте
позичати (to borrow, to lend, to loan, to advance)
to contract (to incur) debts, to run into debt)
я позичаю first part *позича-*
ти позичаєш (I type)
він / вона / воно позичає
ми позичаємо
ви позичаєте
вони позичають
(ти) позичай
(ви) позичайте
мешкати (to reside, to live, to dwell, to inhabit, to abide)
я мешкаю first part *мешка-*
ти мешкаєш (I type)
він / вона / воно мешкає
ми мешкаємо
ви мешкаєте
вони мешкають
(ти) мешкай
(ви) мешкайте
спати (to sleep, to be asleep)
first part *сп-* (II type)
я сплю (near p. p.: я, вони add cons. л)
ти сплиш
він / вона / воно сплить
ми сплимо
ви сплите
вони сплять
(ти) спли
(ви) спліть
помирати (to die)
first part *помира-*
я помираю (I type)

ти хворіси
він / вона / воно хворіє
ми хворіємо
ви хворієте
вони хворіють
(ти) хворії
(ви) хворійте
росту (to grow, to grow
up) first part *рост-* old, to become (to grow)
я расту (I type) я старію
ти ростеш
він / вона / воно ростеє
ми ростемо
ви ростете
вони ростуть
(ти) ростиш
(ви) ростіть
дозрівати (to ripen)
first part *дозрива-* mature)
я дозріваю (I type)
ти дозріваєси
він / вона / воно дозріваєє
ми дозріваєємо
ви дозріваєєте
вони дозрівають
(ти) дозрівайш
(ви) дозрівайте
молодіти (to get younger)
first part *молоді-*
я молодію (I type) я розквітаю
ти молодіси
він / вона / воно молодіє
ми молодіємо
ви молодієте
вони молодіють
(ти) молодії
(ви) молодійте
в'янути (to fade, to
wither) first part *в'ян-*
я в'яну (I type)
ти в'янеш
він / вона / воно в'янеє
ми в'янемо

ти помираєси
він / вона / воно помирає
ми помираємо
ви помираєте
вони помирають
(ти) помирайш
(ви) помирайте
старіти (to age, to grow (to get, to wax)
old-fashioned)
first part *стари-*
ти старіси (I type)
він / вона / воно старіє
ми старіємо
ви старієте
вони старіють
(ти) старії
(ви) старійте
достигати (to ripen, to
first part *достига-*
я досягаю (I type)
ти досягаєси
він / вона / воно досягає
ми досягаємо
ви досягаєте
вони досягають
(ти) досягаї
(ви) досягайте
розквітати (to bloom,
to blossom, to flourish)
first part *розквіта-*
ти розквітаєси (I type)
він / вона / воно розквітає
ми розквітаємо
ви розквітаєте
вони розквітають
(ти) розквітайш
(ви) розквітайте
сохнути (to (get) dry, to parch, to pine
away, to waste away) first part *сохн-*
я сохну (I type)
ти сохнеш
він / вона / воно сохнеє
ми сохнемо

ви в'янете

вони в'януть

(ти) в'яньь (р. а. зів'яньь)

(ви) в'янььте (р. а. зів'янььте)

¹р. р. – personal pronoun

²р. а. – perfective aspect

ви сохнете

вони сохнуть

(ти) сохни (р. а. задохни)

(ви) сохнить (р. а. задохнить)

Для кращого засвоєння і для закріплення матеріалу, іноземцям слід запропонувати відповісти на певні запитання, виконати вправи і ознайомитися з діалогами, сталими фразами і текстами.

Знав'ятайте фрази / Keep in mind phrases:

Я вивчаю українську мову.

Я розмовляю, говорю, читаю, пишу українською мовою.

Контрольні запитання / Control questions:

1. When do we use the Present Tense of the Ukrainian verbs?
2. How to form the Present Tense of the Ukrainian verbs?
3. Which forms of the verbs in the Present Tense do you know?
4. What questions do the Ukrainian verbs answer in the Present Tense?

Контрольні завдання / Control tasks:

Вправа 1. Відкрийте дужки.

1. Студенти (снідати) вдома. 2. Школяр (виконувати) домашнє завдання. 3. Діти (писати) диктант. 4. Друзі (робити) помилки. 5. Викладач уважно (слухати) студентку. 6. Студент (отримувати) важке завдання. 7. Декан (перевіряти) присутніх. 8. Дівчина (плакати) у кімнаті. 9. Племінник (малювати) сонце. 10. Іноземний студент (жити) у гуртожитку №5.

Вправа 2. Поставте запитання до речень. (Зразок.

– Цей іноземний студент навчається у Буковинському державному медичному університеті.

– Хто навчається у Буковинському державному медичному університеті?

– Що робить цей іноземний студент?)

1. Декан дає розумне пояснення. 2. Дядько іде на роботу. 3. Моя тітка вечеряє вдома. 4. Мати готує вечерю. 5. Син допомагає мамі. 6. Дівчина читає цікаву книгу. 7. Вівек гарно співає пісню. 8. Племінники граються у кімнаті. 9. Дочка одягає пальто. 10. Студенти слухають радіо. 11. Ректор читає заяву студента.

Вправа 3. Змініть вжиті у реченнях дієслова за особами і числами.

1. Я малюю сонце. 2. Викладач запитує студента. 3. Цей школяр добре пише диктант. 4. Іноземна студентка смачно готує. 5. Я п'ю апельсиновий сік. 6. Вікрам виконує завдання декана. 7. Захра завжди правильно відповідає тому, що вона добре знає предмет. 8. Хусейн Алі інколи уважно слухає викладача. 9. Студенти показують викладачу свою кімнату. 10. Товариші купують квіти. 11. Я люблю повільну музику.

Вправа 4. Відкрийте дужки.

1. Стіл (стояти) у кімнаті навпроти вікна. 2. Суніл (повторювати) домашнє завдання. 3. Фортун (пам'ятати) правило. 4. Захра (розуміти) викладача. 5. Світлана (стояти) біля

дошки. 6. Аваніш добре (вчити) усі предмети. 7. Дідусь гарно (малювати). 8. У мене (боліти) голова. 9. Давіндер (звати) подругу у гості. 10. Викладач (ставити) нам хороші оцінки. 11. Я (могти) добре працювати. 12. Я (лягати) спати ввечері.

Вправа 5. *Дайте ствердну (affirmative) відповідь.*

1. Ти знаєш цього студента? 2. Ви бачите це дерево? 3. Студенти гуляють на вулиці? 4. Ви вивчаєте українську мову? 5. Ви їсте м'ясо? 6. Ваші одногрупники розуміють це правило? 7. Фадума знає українські звичаї (custom, ways, the manners and customs)? 8. Ібрагім отримує хороші оцінки? 9. Це немовля звичайно добре спить вдень? 10. Ваші діти завжди добре сплять вночі? 11. Ви маєте добрий апетит зранку (in the morning)?

Вправа 6. *Дайте відповіді на запитання.*

1. Вранці (in the morning) влітку у Чернівцях добре світить сонце? 2. Навесні в Україні часто (often, frequently) іде дощ? 3. Ти завжди ходиш на заняття? 4. Ти часто пропускаєш уроки? 5. Ви завжди розумієте українських студентів? 6. Ви щодня (daily, every day) їсте рис? 7. ваші одногрупники люблять український борщ? 8. Індійські студенти постійно (constantly) їдять у кафе у п'ятому гуртожитку? 9. Ви теж (also, as well, too, either) обідаєте у кафе у п'ятому гуртожитку? 10. Ви купуєте пиріжки з картоплею, з капустою і з горохом на ринку (на базарі)? 11. Ця дівчина любить груші? 12. Ви їсте м'ясо? Ви вегетаріанець (vegetarian)?

Вправа 7. *Дайте ствердні (affirmative) відповіді на запитання.*

1. Ти маєш добрий українсько-англійський словник? 2. Ігор легко (easily) перекладає українські тексти? 3. Він важко (heavily, it is hard/ difficult) працює? 4. Вони добре говорять українською мовою? 5. Юра правильно (rightly, correctly) пише? 6. Ахмед вірно (correctly, rightly) перекладає речення? 7. Ви завжди відвідуєте (to visit, to call on (upon), to go to see, to attend) заняття? 8. Ви маєте друга? 9. Ви святкуєте українські свята? 10. Ви завжди старанно (diligently) вчите усі предмети?

Вправа 8. *Поставте запитання до дієслів.*

1. Степан щодня старанно (diligently) виконує домашнє завдання. 2. Викладач перевіряє наші роботи. 3. Хлопці гарно співають індійські пісні. 4. Влітку студенти не ходять на заняття. 5. Взимку в Україні усі люди одягають (to dress, to clothe, to put on) теплі речі (річ – thing). 6. Навесні і восени люди в Україні миють вікна. 7. Щосуботи я завжди прибираю (to clean up, to tidy (up), to put in order), у кімнаті. 8. Хлопці інколи дуже сміять (to litter) на кухні. 9. Ми щодня читаємо українські газети. 10. Наші старанні (diligent, painstaking) товариші (comrade, friend, mate) постійно добре вчать домашнє завдання. 11. Ми ще (more, still, yet) не дуже добре говоримо українською мовою. 12. Ольга і Світлана уже (already) добре розмовляють англійською мовою. 13. Я пишу українською мовою з помилками.

Вправа 9. *Дайте відповіді на запитання.*

1. Ви прасуєте ваші сорочки? 2. Ірина пише лист додому? 3. Степан дивиться телевізор? 4. Ви любите прибирати у кімнаті? 5. Фадума має підлогу? 6. Вона знає цього студента? 7. Вони впізнають один одного? 8. Ці дівчата добре варять суп? 9. Ви любите картопляне пюре? 10. Ти вже розумієш, що українська мова – це дуже важливий предмет?

Вправа 10. *Допишіть особові закінчення.*

1. Ми відпочива... 2. Ви прибира... 3. Ліля вч... 4. Світлана сп... 5. Ми вибира... 6. Ви малю... 7. Вони ріж... 8. Діти вч... 9. Студенти викону... 10. Друзі прибира...

Вправа 11. *Замість інфінітива вжуйте дієслово у формі теперішнього часу.*

1. Я працювати. 2. Немовля пити. 3. Студенти робити. 4. Мама писати. 5. Сонце світити. 6. Вітер дути. 7. Дощ іти. 8. Вони жити. 9. Ви любити. 10. Ти виконувати.

Вправа 12. *Виправте помилки.*

1. Я люблють відпочивати. 2. Степан можуть обманювати. 3. Ірина не любимо працювати. 4. Світлана погано варити український борщ. 5. Удей хочу спати на занятті. 6. Віктор знаєш англійську мову. 7. Ми їсть рис. 8. Та студентка щотижня гуляють у парку. 9. Вони виконую домашнє завдання. 10. Я спимо дуже довго.

Вправа 13. *Підберіть (to select, to choose, to assort, to sort out) до дієслів іменники чи особові займенники.*

1. Спимо. 2. Гуляють. 3. П'є. 4. Обідаєш. 5. Працюю. 6. Думаєте. 7. Турбуємо. 8. Допомагають. 9. Спішимо. 10. Поспішаю. 11. Прибираємо. 12. Відпочиває.

Вправа 14. *Підберіть до дієслів іменники чи особові займенники.*

1. Біжать. 2. Думаємо. 3. Люблять. 4. Кохають. 5. Живемо. 6. Мрію. 7. Вибирає. 8. Співаєш. 9. Танцюєте. 10. Переживаємо. 11. Прасуємо. 12. Купуємо.

Вправа 15. *Провідмінійте дієслова за особами. Поставте запитання до фраз загалом (altogether, on (upon) the whole) і до дієслів зокрема (in particular, especially).*

1. Світлана співає. 2. Діпіка відпочиває. 3. Ми любимо. 4. Ви живете. 5. Вони сплять. 6. Ігор малює. 7. Ми думаємо. 8. Дочка переживає. 9. Студенти гуляють. 10. Я пишу. 11. Степан відповідає. 12. Ти переписуєш.

Вправа 16. *На місці трьох крапок поставте одне з дієслів: подобаються, вибираємо, купуємо, готуємо, навчаюся, живуть, п'ю, їдять, вивчаємо, відповідають.*

1. Усі студенти-іноземці ... у п'ятому гуртожитку. 2. Я ... на другому медичному факультеті. 3. На першому курсі ми ... українську мову, латину (латинь / латинську мову) і медичну термінологію, психологію, педагогіку, медичну біологію, медичну і біологічну фізику, біоорганічну і біологічну хімію, анатомію, гістологію, цитологію і ембріологію. 4. На овочевому ринку ми ... картоплю, капусту і моркву. 5. Не всі іноземні студенти ... м'ясо. 6. У гуртожитку на кухні ми постійно ... вечерю. 7. Нам дуже ... індійські страви (dish, course). 8. Щодня я ... свіжий сік. 9. У магазині ми ... чоловічий костюм. 10. Студенти ... біля дошки.

Мій робочий день

Звичайно вранці я встаю і снідаю. Вранці я їм бутерброд (хліб з маслом і з сиром) і п'ю чай або каву. Потім я чищу зуби, умиваюся, бриюся (голюся), дивлюся у дзеркало, розчісуюся і їду в університет. В університеті я уважно слухаю і записую лекції, намагаюся (стараюся) відповідати на запитання кожного мого викладача і отримувати хороші оцінки. Звичайно я отримую чотири і п'ять. Але коли я лінуюся і не виконую домашнє завдання, то можу отримати також два або три.

Після занять я обідаю. Я їм борщ чи суп, різні овочі, рибу і п'ю чай, компот (stewed fruit, compote) чи каву.

Після обіду я можу піти у бібліотеку робити домашнє завдання. До занять я інколи готуюся у бібліотеці, а інколи – у гуртожитку.

Вечері я вечеряю і дивлюся телевізор чи слухаю музику. Вечері я також спілкуюся з моїми друзями і батьками по телефону. Інколи протягом (на протязі (in the course of,

during, within) дня я можу гуляти у парку, ходити у магазин чи на ринок (на базар), чи сидіти на лаві (на лавці).

Я студент-іноземець. Зараз я навчаюся у медичному університеті (у місті Чернівцях). Ще рік тому (ago) я точно (exactly) не знав, де я буду навчатись. Але мої батьки у минулому році зустрічались зі студентами, які навчаються у медичному університеті у Чернівцях. Ці студенти розповідали моїм батькам про медичний університет, про спеціальності, які я можу отримати у цьому університеті, про якість (quality) знань, які дають у цьому вузі, про Україну, про культуру і ментальність (mentality) українців. Зараз мені дуже подобається вчитися, мені подобається отримувати нові знання і знайомитися з новими людьми. Через (in, after) кілька (some, a few, several) років я буду отримувати (р. а. отримаю) диплом і повернуся додому до Індії для того, щоб працювати лікарем і допомагати людям.

Це вулиця Червоноармійська. Тут є навчальний корпус № 2 Буковинського державного медичного університету. Тут, на другому поверсі, є кафедра психології та соціології (Department of Psychology and Sociology). На цій кафедрі ми вивчаємо соціологію і психологію. На третьому поверсі знаходиться кафедра суспільних наук та українознавства (Department of Social Sciences and Ukraine Studies). Тут ми вивчаємо економіку, українську мову і філософію. На першому, другому і на третьому поверхах цього будинку знаходяться наші навчальні аудиторії та лекційні зали. Тут навчаються українські студенти і іноземці. Іноземні студенти приїхали з Індії, Непалу, Пакистану, Бангладеш, Сомалі, Нігерії, Сирії, Судану, Танзанії, Англії, Америки і з Саудівської Аравії.

1. Яка це вулиця? 2. Який навчальний корпус знаходиться на вулиці Червоноармійській? 3. Яка кафедра знаходиться у другому навчальному корпусі на другому поверсі? 4. Які предмети ми вивчаємо на другому поверсі? 5. Яка кафедра знаходиться на третьому поверсі? 6. Які предмети ми вивчаємо на третьому поверсі? 7. Хто навчається у другому корпусі Буковинського державного медичного університету? 8. Звідки приїхали іноземні студенти?

Таким чином, у процесі вивчення українських дієслів (як надзвичайно популярної частини словникового складу української мови пострадянського періоду) іноземцям слід звернути увагу на основні форми і граматичні ознаки цієї частини мови: на інфінітив, ствердну, заперечну і наказову форми, а також на категорію часу, роду і числа. У процесі оволодіння матеріалом повинна бути приділена увага узгодженню дієслів з іменниками і з займенниками, запитанням до дієслів та на практичне застосування набутих знань. Послідовність вивчення лексики повинна бути відповідною її потребі у використанні. Більш детальному вивченню і закріпленню теми іноземцями сприяють запропоновані їм тексти, діалоги і вправи з використаною у них практичною інформацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахтіярова Х. Ш., Лукашевич С. С., Майданюк І. З., Сечень М. П., Петухов С. В. Українська мова. Практичний курс для іноземців / Х. Ш. Бахтіярова, С. С. Лукашевич,

- І. З. Майданюк, М. П. Сечень, С. В. Петухов. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 1999. – 320 с.
2. Вінницька В. М., Плющ Н. Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В. М. Вінницька, Н. Г. Плющ. – К. – 1997. – 224 с.
 3. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. – К.: Знання України. – 2005. – 324 с.
 4. Каушанська В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевнікова О. Н., Прокоф'єва С. В., Райнерс З. М., Сквирська С. Є., Цирліна Ф. Я. A Grammar of the English Language / В. Л. Каушанська, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевнікова, С. В. Прокоф'єва, З. М. Райнерс, С. Є. Сквирська, Ф. Я. Цирліна – Ленінград: Просвещение. – 1973. – 320 с.
 5. Pheby John and others The Oxford-Duden Pictorial English Dictionary / John Pheby – Oxford, Moscow. – 1985. – 816 с.

Драпак О., асистент

БГМУ (Буковинский государственный медицинский университет), Черновцы

НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ ГЛАГОЛА (НЕСОВЕРШЕННЫЙ ВИД) В УКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ ПОСТСОВЕТСКОГО ПЕРИОДА КАК ПРЕДМЕТ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАНЦЕВ

Автор даєт сводную характеристику українських глаголів настоящего времени постсоветского периода по их грамматическим признакам лица, рода, числа с объяснением на английском языке для иностранцев, когда необходимо употреблять и как образовывать это время глагола, как ставить вопросы к глаголам в этом времени. Автор также даєт необходимые в повседневной жизни глаголы в форме таблиц (схем), перечней, текстов и упражнений.

Ключевые слова: *глагол, вид глагола, время глагола, лицо глагола, род глагола, число глагола, окончание глагола, вопрос к глаголу, согласование, упражнение.*

Drapak O. (Oksana), assistant professor

BSMU (Bukovinian state medical university), Chernivtsi

THE PRESENT TENSE OF VERBS (IMPERFECTIVE ASPECT) IN THE UKRAINIAN LANGUAGE OF POST-SOVIET PERIOD AS AN OBJECT OF LEARNING OF FOREIGNERS

The author characterizes Ukrainian verbs of the Present Tense of post-Soviet period according to their grammatical characteristics of person, gender, number with explanation in English for foreigners when to use this tense of Ukrainian verb and how to form it; how to put questions to verbs in this tense. The author also gives necessary in everyday life verbs in form of charts, texts and exercises.

Keywords: *verb, aspect of verb, tense of verb, person of verb, gender of verb, number of verb, end of verb, question to verb, agreement, exercise.*